

DET KONGELIGE SAMFERDSELSDEPARTEMENT

Ifølge liste

Deres ref

Vår ref

Dato

17/2334-6

Overføring av forvaltningsansvar for fiskerihavnene - problemstillinger og prosess

1. Bakgrunn

I Innst. 13 S (2015-2016) til Prop. 1 S (2015-2016) for Samferdselsdepartementet ba transport- og kommunikasjonskomiteen regjeringen om å gjennomgå den samlede tilskudds- og finansieringsordningen for fiskerihavner og legge frem forslag til en ordning som i større grad enn dagens sikrer en målrettet utbygging av fiskerihavner der behovet i næringen er størst. Komiteen la vekt på at finansieringsordningen skulle være fleksibel, men samtidig sette krav til lokal medvirkning. I Prop. 84 S (2016-2017) *Ny inndeling av folkevalgt nivå* ble det fremmet forslag om at ansvaret for fiskerihavnene skulle overføres fra staten til regional nivå. Stortinget sluttet seg til dette, jf. Innst. 385 S (2016-2017). For nærmere detaljer vises det til nevnte dokumenter.

I arbeidet med oppfølging av Prop. 84 S (2016-2017) og overføring av ansvaret for fiskerihavnene til regionene har Samferdselsdepartementet hatt møte med Kommunenes sentralforbund (KS). I tillegg deltok Finnmark, Troms og Nordland fylkeskommuner. Kystverket og Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD) var også representert på møtet. Arbeidet så langt har avdekket en del prinsipielle problemstillinger som ble drøftet på møtet, og det ble konkludert med at departementet skulle sende en oppsummering til berørte fylkeskommuner om de steg som tar prosessen videre frem mot en overføring pr. 1.1.2020.

2. Problemstillinger

Det er identifisert følgende problemstillinger:

- Utfordringer knyttet til kompetanseoverføring fra Kystverket til de nye regionene
- Utfordringer knytte til kontinuitet i prosjektplanleggingen

Postadresse
Postboks 8010 Dep
0030 Oslo
postmottak@sd.dep.no

Kontoradresse
Akersg. 59
www.sd.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org no.
972 417 904

Avdeling
Kyst- og
miljøavdelingen

Saksbehandler
Thomas Kobro
22 24 64 36

- Fordeling av bevilgningen til fiskerihavner mellom de nye regionene
- Ansvarsoverføringen gjennom avtale med den enkelte fylkeskommune

2.1 Kompetanseoverføring

Det er reist spørsmål om hvordan fylkeskommunene kan forholde seg til den faglige kompetansen som Kystverket har ift. fiskerihavneutbygging (i hovedsak utdyping av havnebasseng og molobygging). Det er pekt på at det kan være en utfordring om hver enkelt region skal bygge opp kompetanse tilsvarende den Kystverket besitter i dag.

Kystverket står i dagens ordning for prosjektplanleggingen, mens selve utbyggingen settes ut på anbud. Mange av de tekniske undersøkelsene i regi av Kystverket i forbindelse med planleggingen er innkjøpte tjenester.

Ordinær havnevirksomhet og havneutbygging administreres i dag i all hovedsak av kommunene. Dette innebærer at kommunene har havnefaglig kompetanse til å ivareta utbygging og drift av havner, og at det kjøpes inn faglig kompetanse ved behov. Kystverket opererer i dag med to typer av fiskerihavnefinansieringsordninger. Det er en ordning hvor tiltaket fullfinansieres av Kystverket, og hvor etaten også har byggherreansvaret. Det er også en tilskuddspost, hvor kommunen delfinansierer prosjektet og har byggherreansvaret.

Dette innebærer at fylkeskommunene bør ta stilling til hvordan man ønsker å innrette finansieringen av fiskerihavneanlegg fra 1.1.2020. Et alternativ kan være at prosjektet gjennomføres av fylkeskommunen etter samme tilnærming som Kystverket gjør i dag. Et annet alternativ er at det opprettes en tilskuddsordning, hvor fylkeskommunene delfinansierer et fiskerihavnetiltak sammen med kommunen og eventuelle lokale/regionale næringsinteresser. Kommunen vil da kunne ivareta byggherrerollen på samme måte som denne ivaretas ved ordinære havnetiltak.

Mulige ønsker knyttet til kompetanseoverføring fra Kystverket vil bli imøtekommet så langt det er praktisk mulig i den videre dialog som skal etableres mellom fylkeskommunene og Kystverket, som omtales noe senere i brevets punkt 2.2.

2.2 Kontinuitet i prosjektplanleggingen

Kystverket fullfører planlegging for prosjekter som skal utføres i egen regi frem til 2020, og fullfører alle prosjekter med oppstart før dette tidspunkt. Kystverket har utover dette en portefølje av fiskerihavneprosjekter, som ligger inne i Nasjonal transportplan 2018-2029 og som befinner seg i ulike planleggingsfaser (fra skisse- til hovedprosjektfase).

Det er reist spørsmål om kontinuitet i prosjektplanlegging av fremtidige fiskerihavnetiltak. Hensyn til prosjektkontinuitet kan ivaretas ved at fylkeskommunene/kommunene gis tilgang til Kystverkets planmateriale slik det foreligger per i dag. Aktørene vil dermed ikke måtte starte planleggingen helt på nytt. I henhold til NTP 2018-2029 skal det ikke startes opp nye fiskerihavneprosjekter før 2022. Det vil derfor være opp til fylkeskommunene og deres prioriteringer hvor raskt nye prosjekter skal realiseres. Målsettingen med regionreformen er

bl.a. for fiskerihavnepolitikken at prioriteringene flyttes nærmere de aktører som blir berørt. For å tilrettelegge for dette bør derfor fylkeskommunene starte tilpassingen til å følge opp de administrative tiltakene for å ivareta fiskerihavnefinansieringen fra 2020. Kystverket vil i dialogen med fylkeskommunene være åpne for informasjonsmøter og prosesser for å tilrettelegge for at fylkeskommunene kan overta forvaltningsrollen på en mest mulig smidig måte.

2.3 Økonomiske rammer

I Prop. 84 S (2016-2017) vises det til at midlene til fiskerihavner over Samferdselsdepartementets budsjett skal overføres til fylkeskommunenes frie inntekter, når de nye fylkesregionene overtar ansvaret for fiskerihavnene i 2020. Det har i flere sammenhenger blitt reist spørsmål om *størrelse* og *fordeling* av denne rammeoverføringen.

Overføringen berører følgende poster under Kap. 1360 Kystverket:

- post 30 Nyanlegg; *den andelen som berører fiskerihavnetiltak – i snitt ca. 50 % for siste femårsperiode (men varierer betydelig fra år til år)*
- post 60 Tilskudd til fiskerihavneanlegg

Arbeidet med statsbudsjettet for 2020 og den samlede ramme som er til rådighet på dette tidspunktet vil være styrende for rammeoverføringen, og den videre oppfølging av dette vil derfor bli en del av de kommende budsjettprosesser.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet og Samferdselsdepartementet vurderer prinsippene for hvordan midlene skal fordeles mellom fylkeskommunene, og vil komme tilbake med et forslag på et senere tidspunkt.

2.4 Spørsmål om avtale

I Prop. 84 S (2016-2017) er det lagt til grunn at overføringen av fiskerihavnene skal skje etter avtale med den enkelte fylkeskommune.

Fylkeskommunene vil overta de statlige eiendommer/rettigheter som i dag forvaltes av Kystverket i forhold til fiskerihavner, hvor formålet er å tilrettelegge for gode lokale prioriteringer sammenlignet med dagens situasjon. Disse avtalene vil gi en rettslig ramme for overdragelsen

Avtale med hver fylkeskommune

Kystverket vil bli bedt om å utarbeide avtale om overdragelse av aktuelle fiskerihavner med hver enkelt fylkeskommune.

Avtalene som skal inngås med fylkeskommunene skal inneholde tilstrekkelig informasjon om de rettigheter og eiendommer som skal overføres, jf. nedenstående beskrivelse av portal.

Portal med oversikt over fiskerihavner og eiendeler/områder som skal overføres
Kystverket opplyste på møte 6. mars 2018 at det arbeides med å etablere en portal, som vil inneholde en digital mappe for hver fiskerihavn. Av hver mappe vil det framgå i hvilke områder Kystverket har investert i og hvilke rettigheter/områder som skal overføres.

Tilstandsstatus og regnskap for drifts- og vedlikeholdskostnader for anlegg og infrastruktur som skal overføres

I møte 6. mars ble det ytret ønske om å få en best mulig oversikt over tilstanden til anlegg og infrastruktur som de overtar. Videre ønskes en oversikt over drifts- og vedlikeholdskostnader.

Det ble fremholdt at disse behovene skulle dekkes så langt som mulig.

Departementet vil derfor be Kystverket i den videre prosessen med overføringen av de statlige fiskerihavnene til regionene om å ta kontakt med den enkelte berørte fylkeskommune for å starte en slik prosess. Dette bør settes i prosess i løpet av våren 2018.

I dette arbeidet vil Kystverket også stille til disposisjon en oversikt over de ulike anleggs beskaffenhet så langt dette er utarbeidet av etaten, herunder tilstandsrapporter mv.

Med hilsen

Ottar Ostnes (e.f.)
ekspedisjonssjef

Anita Christoffersen
avdelingsdirektør

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi

Kommunal- og moderniseringsdepartementet
KS
Kystverket hovedkontoret
Nærings- og fiskeridepartementet
Nærings- og fiskeridepartementet

Adresseliste

Akershus fylkeskommune	Sentraladministrasjonen	0107	OSLO
Aust-Agder fylkeskommune	Pb 788 Stoa	4809	ARENDAL
Buskerud fylkeskommune	Postboks 3563	3007	DRAMMEN
Finnmark fylkeskommune	Henry Karlsens plass 1	9815	VADSØ
Hordaland fylkeskommune	Postboks 7900	5020	BERGEN
Møre og Romsdal fylkeskommune	Fylkeshuset	6404	MOLDE
Nordland fylkeskommune	Fylkeshuset	8048	BODØ
Rogaland fylkeskommune	Postboks 130 Sentrum	4001	STAVANGER
Sogn og Fjordane fylkeskommune	Askedalen 2	6863	LEIKANGER
Telemark fylkeskommune	Fylkeshuset	3706	SKIEN
Troms fylkeskommune	Postboks 6600	9296	TROMSØ
Trøndelag fylkeskommune	Fylkets hus, Postboks 2560	7735	STEINKJER
Vest-Agder fylkeskommune	Serviceboks 517	4605	KRISTIANSAND S
Vestfold fylkeskommune	Postboks 2163	3103	TØNSBERG
Østfold fylkeskommune	Postboks 220	1702	SARPSBORG